

Transportstyrelsens föreskrifter om cyklar, hästfordon och sparkstöttingar;

TSFS 2009:31

Utkom från trycket
den 5 juni 2009

beslutade den 13 maj 2009.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 16 och 18 §§ fordonsförordningen (2009:211) och 13 kap. 3 § trafikförordningen (1998:1276).

VÄGTRAFIK

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller närmare bestämmelser om fordons beskaffenhet och utrustning enligt fordonsförordningen (2009:211).

Föreskrifterna ska tillämpas på cyklar, hästfordon och sparkstöttingar.

2 § De beteckningar som används i föreskrifterna har den betydelse som anges i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner, fordonslagen (2002:574) och fordonsförordningen (2009:211), om inte något annat anges.

Med sparkstötting avses ett fordon som är försett med medar och som är avsett att föras av gående.

3 § Fordon får inte ha lykta eller strålkastare som kan visa eller avge rött ljus framåt eller anordningar som vid belysning kan återkasta rött ljus framåt.

Fordon får inte heller ha lykta eller strålkastare som kan visa eller avge vitt ljus bakåt eller anordningar som vid belysning kan återkasta vitt ljus bakåt.

Fordon får inte vara utrustat med larmanordning.

4 § Undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

¹ Anmälan har gjorts enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EGT L 204, 21.7.1998, s.37, Celex 31998L0034), ändrat genom Europaparlamentets och rådets direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s.18, Celex 31998L0048).

2 kap. Cykel

Övergripande krav

1 § Utrustningskraven gäller vid cykling.

Kraven i 2–5 §§ avseende bromsutrustning gäller dock inte för eldriven rullstol och kraven på belysning och reflexanordningar i 14–19 §§ gäller endast vid färd under mörker.

Bromsutrustning på cykel med undantag för eldriven rullstol

2 § Cykel ska ha ett bromssystem för färdbroms som uppfyller kraven i 4 §.

Tandemcykel, transportcykel, cykel med tre eller flera hjul och cykel med tillkopplat fordon ska dock ha två av varandra oberoende färdbromssystem.

Färdbromsen ska kunna minska farten på cykeln och få denna att stanna säkert och snabbt.

Cykel med en maximal sadelhöjd mer än 435 mm och mindre än 635 mm ska ha en färdbroms bestående av fotmanövererat reglage (fotbroms). Maximal sadelhöjd är avståndet från markytan till den övre delen av sadeln i sitt högsta läge. Detta krav gäller inte fordon som tagits i bruk före den 1 juli 2009.

3 § Cykel med tre eller flera hjul eller med tillkopplad sidvagn ska ha parkeringsbroms som uppfyller kraven i 5 §.

Parkeringsbromsen ska på sluttande mark kunna hålla kvar cykeln även om föraren lämnat denna.

4 § Färdbromsen bör kunna ge cykeln en retardation av 3 m/s^2 vid en manöverkraft av högst 196 N med handmanövererat reglage och 490 N med fotmanövererat reglage.

5 § Parkeringsbromsen ska vara så konstruerad att den kan kvarhållas i ansatt läge på helt mekanisk väg.

Bromsutrustning på eldriven rullstol

6 § Färdbromsen på eldriven rullstol ska manövreras med samma manöverorgan som används för reglering av fordonets hastighet eller det manöverorgan varmed strömkällan till- och frånkopplas rullstolens drivmotor.

7 § När manöverorganet släpps ska det automatiskt inta läge för bromsning enligt kraven i 10 §.

Detta krav anses uppfyllt för fordon som tagits i bruk före den 1 maj 1973 om strömtillförseln till drivande motor bryts när manöverorganet för reglering av hastigheten släpps.

8 § Färdbromsen ska verka på de hjul som tillsammans uppbär två tredjedelar av fordonets vikt under alla belastningsförhållanden. Detta krav gäller inte fordon som tagits i bruk före den 1 maj 1973.

9 § Färdbromsens transmission ska vara så inrättad att fordonet automatiskt bromsas om fel i transmissionen uppstår. Detta krav gäller inte fordon som tagits i bruk före den 1 maj 1973.

10 § Vid inbromsningen från maximihastighet till stillastående med från början kalla bromsar ska, beroende på den högsta hastighet som fordonet är konstruerat för, nedan angivna bromssträckor kunna erhållas.

Max hastighet (km/tim)	Bromssträcka (m)
15	3,5
14	3,2
13	2,8
12	2,5
11	2,2
10	2,0
9	1,7
8	1,5
7	1,2
6	1,0
5	0,8
0-4	0,6

Ovannämnda krav på bromssträckor anses uppfyllda om eldriven rullstol uppfyller kraven i europastandard EN 12184.

11 § Färdbromsens fadingegenskaper ska undersökas på följande sätt.

Färdbromsen ska vid upprepade och direkt på varandra följande bromsningar från rullstolens högsta hastighet till stillastående fungera så att den tjugonde inbromsningens bromssträcka inte överstiger den i 10 § angivna bromssträckan med mer än 25 %. Detta krav gäller inte fordon som tagits i bruk före den 1 maj 1973.

12 § Provning av bromsar ska ske på underlag med friktionskoefficienten 0,6.

13 § Eldriven rullstol ska såväl obelastad som lastad till totalvikt kunna inbromsas och kvarhållas av en särskild parkeringsbroms eller av färdbromsen på ett plan med 25 % lutning även om föraren lämnar fordonet. Kravet ska uppfyllas i medlut och motlut på underlag med friktionskoefficienten 0,6.

Belysning

14 § Cykel ska ha

1. lykta baktill som kan visa rött ljus bakåt (baklykta) och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter, samt

2. strålkastare framtill som kan avge vitt eller gult ljus framåt av sådan ljusstyrka att fordonet under mörker kan föras på betryggande sätt, eller

3. lykta framtill som kan visa vitt eller gult ljus framåt och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter.

Baklykta på cykel får avge blinkande ljus om blinkfrekvensen är minst 200 blinkningar/minut.

Har strålkastaren bländande ljus ska den snabbt kunna bländas av.

Dessa krav gäller inte sidvagn eller annat tillkopplat fordon.

15 § Cykelkärra ska ha baklykta som kan visa rött ljus bakåt om reflexanordning saknas.

16 § Sidvagn ska ha baklykta som kan visa rött ljus bakåt och en framlykta som kan visa vitt ljus framåt.

Reflexanordningar

17 § Cykel ska ha reflexanordning baktill, framtill och på sidan som uppfyller kraven i 18 och 19 §§.

Reflexanordning baktill ska finnas även på tillkopplad sidvagn och på tillkopplad cykelkärra, om baklykta saknas på kärran. Anordningen ska vid belysning återkasta rött ljus bakåt.

Reflexanordning framtill, som monterats den 1 september 1985 eller senare, ska vid belysning återkasta vitt ljus framåt.

Reflexanordning på sidan, som monterats den 1 september 1985 eller senare, ska vid belysning återkasta orangegult ljus eller vitt ljus åt sidan.

18 § Reflexanordning framtill och baktill på cykel ska

1. vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 3, klass IVA, eller

2. vara typgodkänd av Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1993:18) om nationella typgodkännanden.

Reflexanordning som monterats före den 1 april 1986 får vara av typ som godkänts enligt ECE-reglemente 3 klass I eller I A.

Reflexanordning baktill, som monterats före den 1 april 1986, får vara av typ som före den 20 maj 1980 godkänts av Statens provningsanstalt.

Reflexanordning framtill, som monterats före den 1 september 1985, får vara av icke godkänd typ.

19 § Reflexanordning på sidan på cykel ska

1. vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 3, klass IVA, eller

2. vara typgodkänd av Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1993:18) om nationella typgodkännanden.

Kravet i första stycket gäller inte om minst ett av cykelns däck är av typ som godkänts enligt ECE-reglemente 88.

Reflexanordning på sidan, som monterats före den 1 september 1985 får vara av icke godkänd typ.

Ringklocka

20 § Cykel ska ha ringklocka.

3 kap. Hästfordon

1 § Hästfordon som under mörker förs på väg som inte är enskild, eller på enskild väg som i större utsträckning används av allmänheten för trafik, ska vara utrustat med

1. lykta, som kan visa vitt ljus framåt, fäst på dragaren eller på vänstra sidan av fordonet eller av dess last (framlykta),
2. lykta, som kan visa rött ljus bakåt, fäst på vänstra sidan av fordonet eller av dess last (baklykta),
3. reflexanordning på sidan, som vid belysning återkastar orangegult ljus åt sidan, fäst på fordonet eller på dess last, och
4. reflexanordningar baktill, som vid belysning återkastar rött ljus bakåt, fästa på fordonet eller på dess last.

4 kap. Sparkstötting

1 § Sparkstötting ska vara försedd med reflexanordning när den framförs under mörker.

Reflexanordningen får vid belysning återkasta vitt ljus bakåt.

2 § Sparkstötting ska ha en eller flera reflexanordningar så placerade att de är väl synliga såväl framifrån som bakifrån.

Det bör finnas framifrån och bakifrån synliga reflexanordningar både på högra och vänstra sidan av sparkstöttingen.

3 § Den sammanlagda arean av framåt respektive bakåt riktad reflekterande yta ska vara minst 40 cm².

4 § Reflexmaterial ska ha en reflexionsförmåga som vid 20° observationsvinkel uppgår till minst 50 candela per lux och kvadratmeter (50 cd/lx m²) i något läge och till minst 30 candela per lux och kvadratmeter (30 cd/lx m²) inom ett infallsvinkelområde av ± 30°.

Reflexmaterialet bör uppfylla dessa krav även när materialet är vått.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2009.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Göran Andersson
(Vägtrafikavdelningen)